

Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçeği (Academic Motivation Scale for Learning Information Technology)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçeği* (Academic Motivation Scale for Learning Information Technology). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17878>

Öz

Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçeği (Academic Motivation Scale for Learning Information Technology - AMSLIT), öğrencilerin Bilişim Teknolojileri (BT) öğrenimine karşı sergiledikleri akademik motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle akademik bağlamda öğrencilerin BT derslerine yönelik içsel ve dışsal motivasyonları ve motivasyon eksikliklerini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçeğin geliştirilmesi, psikometrik özelliklerinin, yani geçerlik ve güvenirliklerinin detaylı olarak incelenmesini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik motivasyon, Bilişim Teknolojileri, Öğrenme, Ölçek geliştirme, AMSLIT, motivasyon.

Yazarlar

Sinan Schreglmann

Amaç

AMSLIT'in temel amacı, üniversite düzeyindeki öğrencilerin Bilişim Teknolojileri (BT) alanındaki derslere veya öğrenme süreçlerine yönelik akademik motivasyonları tutarlı ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu araç, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin BT öğrenimine yönelik tutumları, ilgi düzeylerini ve motivasyon kaynakları (içsel veya dışsal) anlamalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, motivasyonu artırmaya yönelik eğitim stratejilerinin geliştirilmesinde kritik rol oynamaktadır.

Ölçek geliştirme çalışması, bu alandaki mevcut ölçüm araçlarının eksikliklerini gidermeyi ve özellikle teknoloji odaklı eğitim bağlamında motivasyonun karmaşık yapısını ortaya koymaya amaçlanmıştır. Çalışmanın kapsamı, ölçeğin farklı öğrenci gruplarında ve çeşitli BT eğitim ortamlarında kullanılabilirliğini sağlamaktır.

Yapı (Kuramsal Çerçeve)

Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçeği, genellikle Öz Belirleme Teorisi (Self-Determination Theory - SDT) çerçevesinde kavramsallaştırılan akademik motivasyon yapısını temel alır. Bu yapı, motivasyonu bir süreklilik üzerinde ele alır ve genellikle üç ana bileşenden oluşur:

İçsel Motivasyon: Bilişim teknolojilerini öğrenmenin kendisinden keyif alma ve kişisel ilgi duyma.

Dışsal Motivasyon: BT öğrenimini not almak, kariyer fırsatları artırmak veya başkaları için

beklentilerini karıştırmak gibi dikkatli sonuçlar için araç olarak görme.

Motivasyonsuzluk (Amotivasyon): BT öğreniminin hiçbir anlam ifade etmediğine veya çabaların sonuç vermeyeceğine inanma.

AMSLIT, bu motivasyon türlerinin BT öğrenimi bağlamındaki yoğunluğunu ölçerek, öğrencilerin neden BT alanına yöneldiklerini veya yönelmediklerini anlamaya olanak tanır. Ölçeğin alt boyutları, muhtemelen bu farklı motivasyon türlerini yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Schreglmann, 2018), AMSLIT'in yapısal geçerlik kanıtları detaylı olarak incelenmiştir. Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösterir. Bu kapsamda genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Çalışmada, AMSLIT maddelerinin teorik olarak öngörülen motivasyon alt boyutlarına uygun şekilde yüklendiği gösterilmiştir. Yüksek faktör yükleri ve kabul edilebilir model uyum indeksleri (eğer Doğrulayıcı Faktör Analizi yapıldıysa) ölçeğin yapısal olarak sağlam olduğunu desteklemektedir. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili değişkenlerle (örneğin, başarı veya öz yeterlik) ilişkisinin incelenmesi yoluyla ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları da sunulmuş olabilir.

Güvenirlilik

AMSLIT'in güvenilirliği, ölçeğin tutarlılık ve istikrar derecesini belirlemek amacıyla incelenmiştir. Güvenirlilik analizleri genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) hesaplamaları içerir. Schreglmann (2018) çalışmasında, ölçeğin genel olarak ve her bir alt boyutu için yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir.

Yüksek iç tutarlılık değerleri (genellikle $\alpha > .70$), ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda tutarlı olduğunu ve dolayısıyla ölçüm hatasından düşük olduğunu göstermektedir. Ölçeğin zaman içindeki istikrarını değerlendirmek için test-tekrar test güvenirlilik analizlerinin de yapılmış olması muhtemeldir, ancak bu bilgi orijinal kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Akademik Motivasyon Ölçeği'nin yapısal boyutlarını belirlemek ve teorik çerçeveye uyumunu test etmek için Faktör Analizi kullanılmıştır. Ölçek geliştirme sürecinde genellikle Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ile başlanarak madde azaltma ve boyutlandırma yapılır, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile teorik modelin veri tarafından desteklenip desteklenmediği kontrol edilir.

AMSLIT, motivasyonun farklı türlerini (içsel, dikkatli vb.) temsil eden birden fazla faktörlü bir yapıya

sergilemektedir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin AMSLIT'in çok boyutlu motivasyon yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğünü ve maddelerin ilgili faktörlere net bir şekilde ayrıldığını ortaya koymuştur.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: Yüksek ihtimalle Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin, 5'li veya 7'li Likert ölçeği).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Yükseköğretim seviyesinde BT dersleri alan bireyler).

Yaş Grubu: Genç Yetkinler (Tipik olarak 18-25 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Bilişim Teknolojileri eğitimi veya bu alana dair dersler alan akademik çevrelerdeki öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) anketi.

Anahtar Kelimeler

Öz Belirleme Teorisi, BT eğitimi, Psikometri, içsel motivasyon, dışsal motivasyon, [Bilişim Teknolojileri](#).

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: Mevcut değil.

Yayın Adresi: Schreglmann, S. (2018) makalesinde belirtilen sorumlu yazarın kurumsal adresi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve araştıрма amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izniyle ücretsiz olarak temin edilebilir. Ticari veya lisanslama gerektiren kullanımlar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki adresten indirilebilir: [bilisim-teknolojilerini-ogrenmeye-yonelik-akademik-motivasyon-olcegi-academic-motivation-scale-for.pdf](#)

Makalenin tam metni ERIC veri tabanında da mevcuttur: [files.eric.ed.gov](#)

Kaynaklar

Schreglmann, S. (2018). Developing academic motivation scale for learning information technology (AMSLIT): A study of validity and reliability. *Journal of Education and Learning*, 7(4), 145-153.

Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Akademik Motivasyon Ölçeği (Academic Motivation Scale for Learning Information Technology) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, saılanan kaynak içerikte yer almamaktadır.